

(1. behandlingen), blad nr. 774 (betænkningen), sp. 11573-79 (2. behandlingen), blad nr. 817 (tillægsbetænkningen), blad nr. 828 (ændringsforslag) sp. 11867-79 (3. behandlingen) og blad nr. 829 (vedtægelsen).

Loven om registrering af fonde indebar bl.a., at alle fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner – under ét kaldet fonde – inden den 1. oktober 1983 skulle anmeldes til registrering i fondsregistret. De vigtigste resultater af denne registrering forelå i januar 1984 i form af en beretning fra fondsregistret om en undersøgelse af 8852 fonde. Som bilag til dette lovforslag er optrykt et resumé af undersøgelsen.

3. Det foreliggende lovforslag om fonde og visse foreninger er i det væsentlige udarbejdet på grundlag af fondsudvalgets betænkning og dennes udkast til lov om fonde. Der kan derfor i vidt omfang henvises til udvalgets almindelige synspunkter i fondsbetænkningen side 27-37 for så vidt angår formålet med og baggrunden for det foreliggende lovforslag. Der er foretaget enkelte ændringer i forhold til betænkningens lovudkast dels som følge af de indhentede høringssvar og dels som følge af resultaterne af fondsregistreringen. Endvidere har justitsministeriet i nogle tilfælde ikke ment at kunne følge de forslag, som fondsudvalgets flertal har stillet.

a. I kapitel 1 om lovens anvendelsesområde foreslås på tilsvarende måde som i fondsbetænkningen, at alle ikke-erhvervsdrivende fonde, der ikke i forvejen i medfør af lovgivningen eller andre regelsæt er undergivet offentligt tilsyn, skal være omfattet af lovens bestemmelser. Som i fondsregistreringsloven foreslås det dog, at allerede oprettede fonde, hvis egenkapital ikke overstiger 50.000 kr., undtages fra loven, jfr. lovforslagets § 55. Disse fonde – og de fonde, der i øvrigt er undtaget fra loven – vil derfor fortsat skulle administreres ud fra fondens eget regelgrundlag – det vil sige stiftelsesgrundlag og vedtægt – og ud fra almindelige fondsretlige regler, hvilke f.eks. indebærer pligt til at søge tilladelse fra justitsministeren til vedtægtsændringer og opløsning af fonden, herunder sammenlægning med andre fonde.

Lovforslaget er desuden i forhold til fondsbetænkningens udkast udvidet til også at omfatte visse foreninger. Baggrunden herfor er navnlig, at kun et ubetydeligt antal af arbejdsmarkedets konfliktfonde i forbindelse med fondsregistreringen var blevet anmeldt til registrering som følge af, at disse fondsdannelser er organiserede som foreninger eller dele heraf. For ikke at stille disse fondsdannelser væsentligt anderledes end de øvrige fon-

de, der er omfattet af lovforslaget, og for at sikre en vis offentlighed om disse »fondes« virksomhed, foreslås det, at enkelte af de regler, der foreslås for fonde, tillige skal finde anvendelse for disse »konfliktfondes« vedkommende. Afgrænsningen af konfliktfondene er i lovforslagets § 2, stk. 1, foretaget på den måde, at arbejdsgiverforeninger og fagforeninger er medtaget. Det samme gælder andre faglige sammenslutninger, der ejer formue, der er bestemt til anvendelse til understøttelse af medlemmer under faglig konflikt. Ud fra samme hensyn som ligger til grund for reglerne om offentlighed om fondenes forhold og den store betydning, som de pågældende foreningers formuedannelser har for hele samfundet, findes der at være behov for at sikre offentligheden en vis indsigt i disse foreningers økonomiske forhold. Hertil kommer, at disse foreningers formuedannelser i vidt omfang er opbygget på grundlag af medlemsbidrag, hvortil der efter den gældende skattelovgivning er fradragret.

For at forebygge, at fagforeninger, arbejdsgiverforeninger og andre faglige sammenslutninger overfører deres konfliktmidler til andre »ikke-faglige« foreninger, foreslås, at sådanne foreninger, hvis midler hovedsageligt består af bidrag fra arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, også skal registreres, såfremt foreningen har som et formål at understøtte virksomheder eller personer under faglig konflikt eller må antages at ville yde en sådan understøttelse. Foreninger, hvis aktiver ikke overstiger 50.000 kr., foreslås dog undtaget fra loven, da disse foreninger på grund af deres beskedne kapital må anses for at have begrænset offentlig interesse.

b. I kapitel 4 om vedtægt foreslås, at der altid skal udarbejdes en vedtægt (fundats) for fonde, ligesom der gives visse minimumskrav for vedtægtens udformning. Disse regler svarer til betænkningens lovudkast.

I betænkningens udkastets § 6 foreslog udvalget, at en fonds formål ikke må stride mod lov og ærbarhed. Som det også fremgår af betænkningen side 27, 34 og 50-51, gælder der allerede som almindelig retsgrundsætning, at en fonds formål ikke må stride mod lov og ærbarhed. Justitsministeriet har derfor ikke fundet fornødent grundlag for at medtage en bestemmelse herom.

I gældende ret er der ingen begrænsninger i adgangen til at oprette familiefonde, der begunstiger medlemmer af en bestemt familie i flere ufødte generationer efter hinanden. Derimod er oprettelse af familiefideikommissarier forbudt efter gældende ret. Grundlovens § 84 bestemmer, at intet len,